

Բաժանորդագրությունը կանխիկ է, եւ ա-
մեն ամսոյ ի հն լաճ Լէնէ կ'սկսի:
Չորս քաղաք լրագրաց համրու ծախք
Խնարգըրութեան վրայ է:
Լրագրոյս վնարքերեւ ճամախ կամ որ եւ
իցէ գրութիւն Խնարգիւր Տնօրէն
սխիտ աղղղիւ. եւ համալու ծախքն ա
գրիտիւն վրայ է:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 16 ԱՊՐԻԼ 1866

ՀԵՌԱԳՐԱՅԻ ՈՒՐԳ

Մայրաքաղաքին 1, ԹԻԼԻՔԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ
ԲԱՆԴԱՆԻՆ ԶԵՆԻՆԵՆ ԶԵՆԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐԸ ԿԸ
ՀՐԱՏՈՐԱՍԻՆ :

Փարիզ 21 ապրիլ .

« Բնութիւնան Տէպօմբ լաղիլը
կրէ թէ բայտարու թեանց ժամանակն
անցած և պատերազմի ժամանակն եւ
կած է : Ուրիշ գերմանական լրագիր-
ներն ալ նոյն կարծիքն ունին :

” Կարիգաւի կամաւոր զինուոր
կը դրէ : ”

Փարիզ 23 ապրիլ .

« Թայեղ լրագիրը կը ծանուցանէ
Քէ Բրուսիա և Աւստրիա փոխադարձ
ճարար ետ կանչելը եւ իրենց գեղական
սերը ։ Այս լրագիրն այս լուրը կեդա-
լարձ կը ցուցնէ ։ »

« Հակառակախօս լուրեր, ոմանք
լը հաւատան են թէ պատերազմ պիտի
սլալ, ոմանք այ թէ չպիտի ըլլալ :

« Գերմանիոյ աւագածողիւն Քրիստոսիոյ առաջարկուածիւնը քննելու համար յանձնաժողով մ'անուանեց :

Փարիզ 24 ապրիլ .
« Բյուզնիա՝ Աւստրիոյ առաջարկ
ու թեանը պատասխանելով կըսէ թէ :

Համեմատութեամբ

խնդրական պատրաստությամբ ինքնը
բարեքցնե՛, ինքն ալ նոյն համեմա
նությամբ դարբեքընելու կը հաճի ,
Եւ լուրը խաղաղական կը համարուի ,
այց Պօրաթյնի գոցուածութիւն ժամանակ
երկի լուսովը կը բեր հասնելով ար
եւթիցիոց գիւտերն իջուցին :

« Գերմանիոյ աւագածողովն Քըւ
ռուսիոյ առաջարկութեան համեմատ
տրհրդարան մը զուամբերլու հաճու
թիւն պիտի տայ » :

October 25, 1904

« Խառաղայի յեղափոխականք Ա. Ե.
Երևանի Ռազմիկո քաղաքին վրայ յարձա-
ռումը » Ըրին, բայց ետ մեղուեցան : Ըյս
ուրն լի մեծ քաղաքն հոգի մեռան :

« Երկիւ գալի լուրերը իր պարտին ,

—Մանգուլների ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի մեջ կարող
նայ գաւառին եկրագործութեան տե-
սուէ ՄԵՃ. Անտանէ ԵՖէնտիկին կող-
մանէ մայրաքաղաքին գաղղկական Բու-
ռիէ ԿՕՐիսն լրագրող ուղղուած նա-
մակ մը կը կարգանք. «Զինք գիշեր-
նիք պատահած եղեւնագործութիւն
վրայ, Բուռիէի թղթակիցը ծանու-
ցանելով թէ գործին քննութեան հա-
մար գաւառին եղեւնագործատ տոտեանի
տնօջէ Առաստորչական և Մանգուլի
հասարակութեանց կորմանէ անդամներ
կարգուած են, կը յարեթ թէ Առաս-
տորչական անդամները կուսակցութեան
ողւորը զրգռեալ եղեւնագործութիւ-
նը կաթիլ թիկնելուն վրայ ձգեալ կը ջու-
սան, բայց յիշեալ անդամը միջ Մանս-
նան ԵՖէնտիկին ալ տեսնոյ արուած ըլ-
լարով, յիշեալ ԵՖէնտիկին Բուռիէի
թղթակցին տուած սխալ տեղեկու-
թիւնները կը հերքէ և անմիջ դէմ
պատշաճ կերպով կը բողբոքէ Ման-
գուլի խօսքին նայելով, Սարնոյ ար-
տաքին գործոց տեսուէ Մանաս ԵՖէ-
նտիկին ալ, որ կրբէ հռոմէական յիշեալ
եղեւնագործութիւն քննիչ կարգուած

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

Համագումար 5,026.616
Գանձապահ Գանձապահության
Ս. ԱՐՁԱՆՍԻԱՆ

ՀԱՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՇԽԵՐՔ

Թիֆլիզի մեջ Հայկական Աշխարհ
անուամբ ամսագիր է հրատարակվել
սկսած է 1866 մարտ ամսին։ Այս պար-

բերականին ներկայից պիտի ըլլան զը-
բական, ուսումնական, մասնագործա-
կան, հասարակական կենցաղի մասին
լուրեր, և հրատարակվին է Գ. Ստե-
փանյան Ստեփանյան։

Հայկական գրականության ծաղիկ-
ուն ջերմ փառաբաններն ըլլալով ամեն
նոր հրատարակութեան համար իրենց
և քաջալերութեան արժանի կը համա-
րենք։ Եւ այդ գրականութեան զարգացումն
ալ տուններուն զարգացմանը կը նմանի,
որոյ մէջ թէ անդամները չափէ դուրս
անին, պիտանինն ու գեղեցիկները կը
հեղձուցանեն։ Եւոր հետեւեալը տեղի
մասունք մը կը լինի և ոչ թէ գեղեցիկ
պարտէք մը։ «Կանապուս գրականու-
թիւնն ալ զարմանալի քառս մը կը լինի
եթէ ձեռքը զրկէ մ'առնող ամեն հա՛-
բակ այն ասպարէզին մէջ նեղուի։ Ե-
ւորանալի է որ մեր մէջ իրենք թիւ մը
այս վիճակին հասած են, որով մեր
պարբերական գրականութիւնն ալ քա-
նի մը պատուաւոր բացատրութեանց
հակառակ՝ տակաւին իրեն արժանաւոր
տեղը բռնած է։»

Իննեւասաներորդ դարու մեծ սկզբ-
անց մէջն ալ այն է թէ ամեն մարդիկ
իրենց կարծիքն ազատօրէն պէտք է հը-
րատարակեն, ուստի երբ մասնաւոր
կնքող մը վրայ քաղաքացի մ'ը կար-
ծիքն յայտնելու կենք, գրականութեան
մէջ անոր, ունեցած պակասութիւնները
ներկէն են։ Սակայն պատուաւոր կեր-
պով գրականութեան ասպարէզը միա-
նեղու, և ուսումնական, գրական, ըն-
կերական, և այլն, և այլն խնդրող վրայ
հասարակաց միտքը լուսաւորելու հա-
մար՝ ընդարձակ համարութիւն և ուս-
մունք պէտք է։ Ինչ ըսելու է ու-

րեմն անոնց՝ որք իրենց մարդկին լեզուն
անգամ չըլլանալով՝ խորագրութիւնը
ներառ կենեն։ Ըստ մեզ, պէտք է յոր-
գործել այնպիսիները՝ որ հրատարակու-
թեան համար միտքած լինելու իրեն նոյն
մի միայն իրենց առանձին վարժութեան
համար միտքեն և յետոյ հասարակու-
թեան ամենը հանեն։

Հայկական աշխարհի խորագիրն
ալ այս կարծիքն է, ուստի և չենք
յուսար որ մեր հետեւեալ դիտարու-
թիւնները մերժեն։

Մեր աշխարհագրութեան լեզուն դա-
նապան տեղիք տարբեր ձևեր տուած
է, և չենք սխալել եթէ ասոնց եր-
կու զընտելու ճիւղերը համարենք
հայկականութեան և Ռուսիոյ հայոց լե-
զունները։ Երբեք որչա՛ն առաւելու-
թիւնները շատ են, ո՛րն աւելի դիւրաւ
ժամանակի մասնաւորական պիտի լի-
պատարանան, ո՛րն աւելի պարզ, աւ-
հուս և դիւրաւ լինի, այս խնդիրը բա-
նապարտ ու շարունակ լինի յանձնել լա-
ւական կը համարենք։ Իսկ այս աս-
տիւնները է, որ եթէ աշխարհագրութեան
վարժական է, գրաբան անգիրութեան է,
ուստի և անհար է որ ուշադիր ըն-
թելցողին աչքին չըլլան Հայկական
Աշխարհ ամսագիրը իր մէջ տեսնուած
այն բազմութիւն լեզուն փոխառութիւն-
ները կամ սխալները, որք ոչ թէ լե-
զուն կը պարզեն և կը վայելցանան,
այլ առաւել կարգաւորեն։ Օրոր-
նակ, ինչ հարկ կայ գրականական
ըսել փոխառութեան և գրականին «նամակ»
ըսել ի խորագրողն ըսել փոխառութեան
«նամակ» առ խորագիրն ըսելու և այլն,
կամ ներգործականն ու կրտսերականն
իրարու հետ շփոթելով փոխառութեան և
ուշադիր խորագրողն ըսելու կարգաւոր-
ութեան և կարգաւորութեան իրարու
ըսելու տեղ և յարձակել ըսել կամ
ինչու համար աներկայի տեղ գրել
աներկայ, և թուի տեղ և թուի, և
թուրուութեան տեղ և թուրութեան
թիւն, և յորուածի տեղ և յորութեան
թիւն, և այլն, և այլն։ Ինչ կը նշանա-
կեն և թղթամաշ, և բազմապատկու-
թիւն, և միակողմանութիւն, և պա-
տուի և զոր, և անժամանակական, և

* Տես Հայկական աշխարհի անցեալ
տարեան յունիսի և յուլիսի թիւը որուն
մէջ ըսուած է. «Քանի երբեքտարբեր,
որոնք հասարակական կենսաբան գործիք
կարող են լինել դուք բարեկից գործա-
կատար անձներ, կոչվա՛րդ կամ դուրսա-
կան, սկսեմք ի վրայ հեղինակութիւն,
կամ աւելի թշուառ ուսուցչութիւն, որը
հասարակաց ծաղիկ առաւել է շինուի նո-
ցա» և աւելին։

որք իր թէ երբեքտարբեր
խորագրութեան պիտի ըլլան։ Եւ շատ
մ'ալ երբեքտարբեր բառեր, զորոքնակ
և էլեմէնտ, և կարգ, և կենցաղ, և
բոսան, և Ֆիլիթոգրի, և լամպ, և
տարածականական պիտի, և անտի-
կական ճաշակ, և անտիպատիկական
տեղեկութիւն, և աւելին և աւելին։ Իսկ
այն անտիպատիկական և գործածա-
ներէն յառաջ եկած միտքն անոնց
գործարար մ'ունենալու համար պէտք
է նոյն իսկ գործածել կարգաւոր։

Այդ լաւ չըլլա՛ր որ Հայկական
Աշխարհի պատուաւորութեան խորագիրն ալ
եթէ կը բազմայ որ Ռուսիոյ ազգայ-
նոց գրականութիւնը կոչուի և մաք-
րուի, անոնց օրինակ մը տայ իր ամա-
թիւնը։ Աւելի ողորդ լեզուով մը և
հայկականութեան ողորդ համաձայն
գրելով, որ ոչ միայն իր ընթերցողաց
մեծ օգուտներ մատակարարէ, այլ և իր
ձեռնարկութեան յարգութիւն խոս-
տանայ, ինչպէս մեզ ալ կը բարեկարգ-
ութենք։

ԹԱՏՐՈՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ՀԱՐԱՏ ԳԻՏԵՐ ԺԱՄ 2 1/2
ԱՐՁԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ՀԵՔԻՄԵԱՆԻ
ՎԵՐՋԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
Հրատարակող — Երգ Գործարար Խոսք Ե.
ՄԵԼԵՆԻՆԻ
Խոսք Ս. ՀԵՔԻՄԵԱՆԻ առ Թատերաւոր
Համադրուի

ՎԵՐՋԻՆ ՍԻՒՆԻ

ՄԱՏԵՐ 2 ՀԱՅՐԵՆԵԱՆ
ՈՒՐԵՐԵՐԵՐԻՆ Ի ՆԻՐԵՐ արարուած Ռու-
սիոյ ՍԵՆՏԻՖԻԿԱՆԻ

Թատերակին վարժութիւնը ներկայ
թատերական եղանակով մեջ ազգայնոց
կողմանէ գտած համակրութիւնը վայել-
լու է կերպով կրքով համար, մա-
նաւոր պատասխանութեան պիտի հա-
ղիտենք ալ Ս. Ստեփանի աղագ-
րին ողբերգութիւնը, աներկայ ըլլա-
լով որ թէ ներքին բարոյական նախ-
տակն ու գրութեան ընթերցողական աղ-
գուծութիւնն ազգայնոց հաճոյ անցին,
և թէ հեղինակին աշխոյժ մտայն պայա-
ւառքին երկը ծախսահարութեան ող-
ջունութեամբ իւր նորիկ ասպարէզին մէջ
վատահոգութեամբ յառաջանալու քաջա-
լիւ և յորդոր ըլլայ իրեն։

* Նկատուի է որ «Տրամաթիք», «Ե-
թէթիք», «Սթաթիքի» և աւելին բա-
ռերն արդէն անանցեալ են, և հայերէն
մէջ «ալան» մասնին ալ աւելցնելով
կրկնակի անանցեալ գործողութիւն մը
կրած կը լինան։

Թ Ո Ւ Ղ Թ
ԵՒ ԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏՈՅԻՆԵՐ
21 ԵՒ 14 ՄԵՐԵՐԵՐԵՐԻՆ
ՍԵՆՏԻՖԻԿԱՆ ԳԻՏԵՐԻՆ ԵՒ ՍԵՆՏԻՖԻԿԱՆ
3. ԱՐՇԱԿ ԵՒ ԸՆԿ.
Պատիւ ունին արդոյ հասարակութեան ծանուցանելու, որ ամեն տեսակ
թուղթեր և գրութեան պիտի ըլլան, ինչպէս տեսական, կապաւորներ, ընդ-
օրինակութեան մասնակներ, զրկ, մեղան, կնքամոմ, կանոն, գրաւագ, և այլն
և այլն լաւօրից գործարարներ հետ ուղղակի յարաբերութեան շնորհիւ կա-
րող են պիտի ամեն թղթամասնակներէն աւելի ամեն գնեթով ծախելու թէ
անտուգով և թէ հատով ուղղութեամբ։ Հասարակութեան գրութեան հա-
մար վերջին գիները օրինակներուն վրայ նշանակուած են, ստուգելով կամ շատ
աւելցնելու համար օրինակ որ գնելու պիտի պայմանաւ։ Գաւառներէն թուղթ
և այլն ուղղութեամբ կրնան գրութեամբ ստանալ, և այնպիսեայ օրինակներն ալ
կը ըսելին, ծախքը իրենց վրայ ըլլալով։ Նա մանկերը պէտք է վճարուած ըլլան

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

ԿԱՄՈՒՐԱԶԵՆ ԵՆՆԵՆԻՐ ԶՈՒՆԱՆԵՐԸ ԲԱՅ Ի ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

1866 ԱՊՐԻԼ 3 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ՍԿՍԵԱԼ

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 16 ԱՊՐԻԼ

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include various types of flour (հատապուրի, հոտապուր, etc.) and their corresponding prices in drams.

Այս լրագիրը շաբաթ երկու անգամ կ'ընդհատուի

Այս լրագիրը շաբաթ երկու անգամ կ'ընդհատուի
Շաբաթ օրերը։ Ով որ կուզի կրկնապատկարելի, Կ. Պոլիս
Ձիւղի խանը լրագրոյ գրասենեակը։ Իսկ դուրսերը հո-
գաբարձուներն են։
ԻԶԱՐԻ. Յարութիւն աղա Տեղեկ.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Պոլիս Լեփեմի Կարապետեան.
ԱՆԴՈՒՆԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Մանուկ Սուրիա աղա Գալուստ.
Եան։
ՏՐԱՊԵՐՈՆ. Պ. Խաղաղութիւն Ելմանեան.
ԿԱՐՈՆ. Կարապետ Կարապետեան.
ԶԱԼԵՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵԿԻՄՈՒԴԱՆ. Աբրահամ աղա Արա Խաչիք ան.
ԹԵՐԻՏՏԱՐ. Յարութիւն աղա ձամանեան.
ՎԱՆ. Իրիգոր աղա Խաճանեան.
ԵՐԶՐԱՆ. Բերքցոյցիկ Թաճարեան.
ԱՍՏԱՍՏԱՐ. Մանուկ Յարութիւն աղա Տ. Գրիգորեան.
Ուրիշ քաղաքներէն ստորագրողն ուղղութեամբ ալ տեղե-
րէն մեկուսի անու կրկնապատկարելի։